

Родоус В.С.

Одеський національний
політехнічний університет

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВНЗ ТЕХНІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Дистанційне навчання прийшло так само неочікувано, як і Всесвітня пандемія коронавірусу. Усі навчальні заклади Європи, Азії та Америки перейшли на дистанційне навчання. Україна не стала виключенням. Але, незважаючи на вимушені міри, певна частина студентів та викладачів не задоволені дистанційним навчанням з декількох причин.

Проблема перша – сумлінна праця студентів.

Навчання у технічному ВНЗ – це постійна праця над розрахунками, вивчення формул, використання методів та велике розумове навантаження. Відвідуючи лекції та практики студент прямо бере участь у навчальному процесі, викладач дає повною мірою пакет інформації, що є необхідною для виконання певного завдання, що зустрінеється у студента й надалі.

Але, під час дистанційного навчання типова форма відносин (студент-викладач) під час навчального процесу відчуває суттєві зміни. По-перше, головний плюс аудиторного навчання – можливість задати питання викладачеві та отримати необхідні роз'яснення, частково або повністю потерпає змін. Треба почати з того, що виникнення питань під час навчального процесу – нормально. Але, не отримуючи суттєвої підтримки у вирішенні питань на шляху до отримання знань або напряду, у вирішенні цих питань, студент, сидячи вдома, у повному комфорті, з філіжанкою кави, стає перед вибором – витратити ще декілька годин на опрацювання інформації самотужки, запитати у викладача в надії на допомогу або відкласти завдання та піти займатися іншими справами. Почнемо по порядку. У першому випадку, студент витрачає час на освітній процес, що є набагато більшим за час, що він витрачає під час «звичайного» навчання. Студент також зустрічається з великою кількістю інформації, експериментальними методами розв'язання, зустрічає багато нових питань на шляху. Все це спонукає студента до двох

речей, які є взаємно виключними – подальше вирішення проблем і витрата часу, отримання знань та гарних оцінок, у випадку, якщо розв'язання правильне, та втрата мотивації й жаги до навчання, заміна навчання на інші речі, що з ним не пов'язане.

У другому випадку, ми повертаємося до основної переваги аудиторного навчання – отримання інформації від того, хто нею володіє та має навички для пояснення незрозумілих моментів. Нажаль, під час дистанційного навчання, цей пункт повністю припадає на совість викладача. Викладач може не відповісти, не зрозуміти питання, не пояснити у повному обсязі (взагалі, листуванням, на мою думку, нічого не можна пояснити). Цей момент я буду розбирати надалі, а на зараз переходимо до третього випадку.

У третьому випадку якнайкраще показує себе одна з основних проблем дистанційного навчання, що зазначена у підпункті. Студент під час дистанційного навчання залишається сам на сам з матеріалом, котрий йому треба опрацювати. Постає питання самоорганізації навчального процесу, питання розставлення пріоритетів. Частина студентів не віддає перевагу навчання вдома, через те, що втрачає прямі важелі тиску – деканат та викладача, який у будь який момент може зустрітися з ним віч на віч та вплинути на його успішність. Втративши зоровий контакт, студент втрачає совість – починає лінитися та відноситися халатно до навчання. Це і є проблема сумлінної праці студента.

Проблема друга – контакт з викладачем.

Основна проблема для тих, хто дійсно вчиться під час дистанційного навчання. Повертаючись до проблеми вирішення питань студента щодо матеріалу, я вже піднімав питання апаратної можливості відповіді викладача. Викладачі, нажаль, ніяк не заохочуються не вважають потрібним проводити онлайн лекції, практики, роз'яснення будь-якого типу. Є декілька причин цього. Перша - небажання викладача. Попри великий жаль, такі викладачі є. Вони мають можливості, знання, час, але ні як не реалізують це, а просто дають задачі і терміни їх виконання. Це – великий прояв некомпетентності, що знаходить відображення у критичних ситуаціях, як зараз, під час пандемії. Другою причиною можна назвати неможливість викладача проводити повноцінний навчальний процес зі студентами. У викладача або не має навичок, або не має апаратної можливості. Ці дві проблеми, на моє думку, зустрічаються частіше за все. Це зумовлено консервативністю викладачів, їх методів викладання, а також обмеженості вже відомими й опанованими технологіями, такими як листування. З опитаних мною студентів

трьох вишів – Київської, Одеської, Львівської Політехнік, кожен зустрічається з проблемою спілкування листами. Чи то лист загубиться на пошті викладача, чи файл надійде пошкодженим, чи то відповідь треба чекати у проміжку від 30 хвилин до 4 годин. Хоча, можна було б зібрати конференцію у Zoom, чи у будь-якому іншому сервісі, які надають власні програми безкоштовно, пояснити за час, що відводиться на лекцію усі можливі питання, та зекономити час та нерви як викладача, так і студентів.

Третя проблема – виконання лабораторних робіт.

Зараз піде мова про виконання лабораторних робіт, де не вистачає лише теоретичних знань, а де потрібно заходити до лабораторії та проводити досліди на справжньому стенді. Це, беззаперечно, шкодить усьому навчальному процесу, шкодить розумінню матеріалу, розумінню базових речей та принципів. Виходу з цього нема, під час карантину реалізація дослідів без тих, хто їх досліджує – неможлива, а отже, робити з цим нічого.

Попри всі перешкоди, незрозумілості, проблеми та стрес, я вважаю, що дистанційне навчання навіть таке, вимушене, це великий крок вперед не тільки для всього освітнього процесу, а й для викладачів та студентів. Приємно бачити мені, як студенту, коли викладач записує відеоуроки, де все прекрасно пояснюється. А такожприємно бачити викладачів, які у стресовій ситуації показують свій професіоналізм та компетентність, надаючи знання попри усі перешкоди. ■

Чеботарьов О.М., Гузенко О.М.,

Щербакова Т.М.,

Снігур Д.В., Рахлицька О.М.

Одеський національний

університет імені І.І. Мечникова

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ЗВО

Нова парадигма вищої професійної освіти орієнтує педагогічне співтовариство на забезпечення варіативності освітніх систем і навчальних закладів, гнучкості і динамічності освітнього процесу в закладах вищої освіти (ЗВО), його адаптивності до соціальних умов, запитам населення і роботодавців. Практика показує, що розвиток дистанційного навчання (ДН) змінює способи, методи і засоби освітнього процесу у вищій школі, сприяє інтенсифікації навчального процесу, покращує інформаційне ресурсне забезпечення, є передумовою для розробки якісно нової методики навчання студентів у ЗВО. Саме тому, застосування комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, дозволить забезпечити інтерактивну взаємодію викладачів та студентів на різних етапах навчання і самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі, дозволить оптимізувати процес навчання, що підвищить його якість, і, як наслідок сприятиме інтеграції теорії і практики.

При організації ДН використовують наступні засоби: надання учбового матеріалу та контролю успішності студента; організації онлайн консультацій з викладачем та інтерактивної співпраці викладача і студента; тощо.

Слід зазначити, що для оптимізації процесу ДН одним із найважливіших етапів є організація роботи із врахуванням рівня навчання студентів (бакалаври, магістри, аспіранти) та форми навчання (денне/заочне). Варто відзначити, що студенти-магістри, аспіранти та студенти заочної форми навчання вже володіють навичками самостійної роботи, є більш організованими порівняно із студентами бакалаврами, які здобувають вищу освіту